

Aan Provinciale Staten van Fryslân,
het algemeen bestuur van het Wetterskip Fryslân
en de raden van de deelnemende gemeenten
aan de gemeenschappelijke regeling FUMO

Grou, 15 maart 2018

Ons kenmerk :
Behandeld door : R. van der Helm

Betreft : Kaderbrief 2019-2023, ontwerpbegroting FUMO 2019 en begrotingswijziging
2018

Geachte leden,

Het dagelijks bestuur van de FUMO heeft in haar vergadering van 14 maart 2018 de kaderbrief 2019-2023, de ontwerpbegroting FUMO 2019 en de begrotingswijziging 2018 vastgesteld. U treft deze als bijlagen bij deze brief aan.

Op grond van artikel 28 van de Gemeenschappelijke regeling FUMO worden Provinciale Staten van Fryslân, het algemeen bestuur van het Wetterskip Fryslân en de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid gesteld zienswijzen over de kaderbrief 2019-2023, de ontwerpbegroting FUMO 2019 en de begrotingswijziging 2018 naar voren te brengen. Aangezien de aanleiding en achtergrond van de wijzigingen ten opzichte van eerdere begrotingen voor de drie documenten gelijk zijn, geven wij u in overweging om voor de drie documenten één geïntegreerde zienswijzebrief in te dienen.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 28 legt het DB u bij deze de kaderbrief 2019-2023, de ontwerpbegroting FUMO 2019 en de begrotingswijziging 2018 voor.

Zoals u weet bevindt de FUMO zich middenin een ontwikkeltraject dat, onder de noemer FUMO 2.0, zich uitstrekt tot 2020. Op basis van de medio vorig jaar door het AB van de FUMO vastgestelde visie op de FUMO, wordt momenteel uitvoering gegeven aan de bijbehorende ontwikkelagenda waarmee invulling wordt gegeven aan die visie. In dat kader is nog eens goed gekeken naar begrotingsopzet en –omvang, hetgeen geleid heeft tot de voorliggende stukken.

Allereerst is begrotingscyclus gewijzigd. Tot voor kort bestond die cyclus uit een begroting, een voortgangsrapportage en de jaarstukken. Nu is de cyclus uitgebreid met een kaderbrief. Met de kaderbrief worden de deelnemers aan de FUMO meer betrokken bij de lange termijnontwikkeling van de FUMO, inclusief de financiële gevolgen.

Daarnaast is de concept-begroting 2019 en de begrotingswijziging 2018 zowel qua opzet, als qua omvang sterk gewijzigd ten opzichte van de vastgestelde begroting 2018. Bij de toezending voor uw zienswijze van de concept-begroting 2018 vorig jaar bij brief van 16 februari 2017, koos het DB ervoor de concept-begroting 2018 in feite gelijk te laten zijn qua opzet en omvang aan de begroting van 2017. Dit hield verband met het feit dat de ontwikkeling van de FUMO toen nog niet zo ver was dat goed doordacht wijzigingen konden worden doorgevoerd. Dat is inmiddels dus wel het geval.

De voorgestelde uitzetting van de FUMO-begroting is fors. Het effect op de deelnemersbijdragen bedraagt voor 2019 ruim € 1,7 miljoen (inclusief circa € 400.000 voor loon- en prijsindexatie). De stijging, exclusief de indexering bedraagt dus in 2019 ten opzichte van 2018 circa € 1,3 miljoen en neemt in de jaren daarna af tot een structurele stijging van circa € 0,4 miljoen. Verreweg de belangrijkste grondslag voor die uitzetting betreft de aanpassing van de budgetten voor de primaire taken naar een reëel niveau. Zo is opnieuw gekeken naar het aantal productieve uren per medewerker dat realiter op jaarbasis kan worden gedraaid. Ook is, vooral voor vergunningverlening en toezicht/handhaving als zodanig het budget opgehoogd op basis van huidige ervaringen en ervaringen bij andere omgevingsdiensten.

In het meerjarenperspectief wordt ook voorzien in het weer opbouwen van een weerstandvermogen om risico's in de bedrijfsvoering te kunnen opvangen. Dat weerstandsvermogen is op dit moment nihil, waardoor de FUMO niet in staat is zelfstandig enig risico op te vangen.

Kaderbrief

De kaderbrief 2019-2023, waarin tevens een meerjarenperspectief is opgenomen, geeft de externe en organisatorische ontwikkelingen die het bestuur van de FUMO op de middellange termijn ziet aankomen weer. De kaderbrief wordt jaarlijks geactualiseerd en kan leiden tot aanpassingen in het financieel kader. Deze aanpassingen worden vervolgens meegenomen in de begroting. Dit is de eerste kaderbrief van de FUMO. Het is de bedoeling de kaderbrief voortaan voor zienswijze aan te bieden en door het AB te doen vaststellen, om eerst daarna de ontwerp-begroting voor zienswijze aan te bieden.

In de kaderbrief wordt ook een korte beschrijving gegeven van de achtergrond van de FUMO. Deze kaderbrief wordt immers naar u (de raden, provinciale staten en het algemeen bestuur van het Wetterskip) toegezonden in een periode waarin veel raadsleden, als gevolg van de gemeenteraadsverkiezingen, voor het eerst met de FUMO worden geconfronteerd.

Uit de kaderbrief blijkt dat, als gevolg van externe ontwikkelingen, de FUMO forse veranderingen verwacht. Op korte termijn betreft dat in ieder geval de gevolgen van het Besluit VTH (vergunningverlening, toezicht en handhaving) en op langere termijn de Omgevingswet. Veel van die veranderingen vergen beleidsstandpunten van de deelnemers die momenteel nog niet voorhanden zijn. Dat maakt verdere ontwikkeling van de FUMO complex. In de kaderbrief kan om die reden nog geen reële inschatting worden gegeven van de financiële consequenties van veel van die externe veranderingen.

In de kaderbrief zijn de gevolgen van de nieuwe uitgangspunten voor het financieel kader opgenomen. Uit het meerjarenperspectief blijkt dat de deelnemersbijdragen in 2019 ten opzichte van de vastgestelde begroting 2018 toenemen met circa € 1,3 miljoen (exclusief indexering) en neemt in de jaren daarna af tot een structurele stijging van circa € 0,4 miljoen. De stijging wordt vooral veroorzaakt door de hiervoor genoemde factoren: meer reële normen voor productiviteit, de tijdsbesteding aan producten, versterking van de bedrijfsvoering en het opbouwen van weerstandsvermogen.

Begroting 2019

De programmabegroting 2019 is de eerste begroting van de FUMO die geschoeid is op een nieuwe leest. Zowel qua indeling, als qua omvang is sprake van omvangrijke verandering. Qua opzet is de begroting opgebouwd rondom het werk en de producten van de FUMO. De programma's zijn nu in die zin dan ook congruent met de organisatie van (het werk van) de FUMO, waardoor de financiële stuur- en beheersbaarheid sterk wordt verbeterd. Voorheen bestond de begroting uit de programma's "Basistaken" en "Aanvullende taken", die daarmee geen directe relatie hadden met de inhoud van het werk van de FUMO en waardoor de FUMO intern ingewikkelde verdelingen en toerekeningen moest verrichten.

De concept-begroting 2019 introduceert ook een nieuwe financieringssysteem. Tot op heden werd de dekking van de vaste lasten van de FUMO zowel verkregen uit de inkomsten van de basistaken, als uit inkomsten van de plustaken. Vaste lasten werden aldus in feite "naar evenredigheid uitgesmeerd" over alle taken. In de concept-begroting 2019 is nu het uitgangspunt dat de vaste lasten worden gedekt vanuit de FUMO-werkzaamheden voor de basistaken. Hierdoor worden de uurtarieven voor de basistaken (aanzienlijk) hoger, in relatie tot de plustaken, die dus naar verhouding relatief goedkoper worden. Zonder deze wijziging zou het uurtarief voor de plustaken van de FUMO zodanig stijgen dat een substantiële vermindering van de afname van die plustaken door de deelnemers reëel is. Een dergelijke vermindering zou op zichzelf weer leiden tot een afbouw van de FUMO met bijbehorende frictiekosten en daarmee haaks staan op het streven de FUMO op te bouwen tot goede, financieel gezonde, dienstverlener aan de deelnemers.

Als gevolg van de concept-begroting 2019 zal sprake zijn van een stijging van het structurele integrale uurtarief met ca. € 14,-- (daarin is overigens € 3,-- indexering verdisconteerd. De "nettostijging" bedraagt dus € 11,-- bij prijspeil 2018)).

Het DB tekent hierbij aan dat de implementatie van het Besluit VTH niet is verwerkt in de cijfers voor 2019. Momenteel is immers nog steeds niet duidelijk in welke omvang werk over zal gaan naar de FUMO. Eerdere voorzichtige inschattingen lieten een bandbreedte zien van tussen de 20 en 40 fte. Bij een aanname van de overgang van 30 fte naar de FUMO zou de stijging van het structurele integrale uurtarief van de FUMO beperkt blijven tot circa € 5,00 (ook hierin is dan ca. € 3,-- indexering verdisconteerd. De "nettostijging" zou dus € 2,-- bedragen bij prijspeil 2018). De FUMO wordt dan in relatieve zin goedkoper omdat de primaire productie op de basistaken dan aanzienlijk wordt uitgebreid en een verdere evenredige stijging van de overhead niet nodig is.

BRZO-inrichtingen

Met de provincie is overeengekomen dat met ingang van de begroting 2019 de financiële gevolgen van de overdracht van de BRZO-taak worden verwerkt. De bijdrage van de provincie is als gevolg hiervan met circa € 350.000 afgenomen.

Begrotingswijziging 2018

Het DB stelt voor om het, in de kaderbrief 2019-2023 aangegeven nieuwe financieel kader, ook voor het lopende begrotingsjaar toe te passen. Daarom wordt ook een begrotingswijziging nu voorgesteld. Met deze wijziging wordt beoogd ook structureel nu de FUMO zo snel mogelijk op orde te krijgen. Werken op basis van realistische normen en de implementatie van veranderingen die vanuit de ontwikkelagenda zijn of worden ontwikkeld kunnen, daarmee zo snel mogelijk worden geïmplementeerd.

In tegenstelling tot de situatie voor 2019 wordt voor 2018 niet voorzien in een wijziging van de financieringssysteem. De bestaande situatie waarin de vaste lasten worden uitgesmeerd over zowel de basistaken als de plustaken blijft in 2018 derhalve voortduren.

Opmerkingen van het ministerie van BZK op de begroting 2018

Bij brief van 17 oktober 2017 reageerde het ministerie van BZK op de aan hen toegezonden FUMO-begroting 2018. Het ministerie oordeelde dat volstaan kon worden met repressief toezicht voor het begrotingsjaar 2017 omdat de begroting structureel en reëel in evenwicht is.

Ten slotte

Het DB realiseert zich dat in de huidige situatie sprake is van een ingewikkeld proces. Drie min of meer financieel ingestoken documenten die voor zienswijze worden voorgedragen. De richting die de bestuurders in de bestuursconferentie van 25 januari jl. hebben aangegeven is verwerkt en leidt tot verhoging van de budgetten.

Het DB kan zich voorstellen dat nadere toelichting gewenst is. Daarom zal de FUMO wederom enkele regionale voorlichtingsbijeenkomsten organiseren voor de leden van Provinciale Staten, raadsleden van de deelnemende gemeenten en leden van het algemeen bestuur van het Wetterskip Fryslan.

U wordt verzocht een eventuele zienswijze uiterlijk op 17 mei 2017 te richten aan het dagelijks bestuur van de FUMO, Postbus 3347, 8901 DH Leeuwarden. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de definitieve begroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.

Het algemeen bestuur zal worden voorgesteld de kaderbrief, de begroting 2019 en de begrotingswijziging 2018 in haar vergadering van 29 juni 2018 vast te stellen.

Hoogachtend,
namens het dagelijks bestuur,

M. Waanders
Voorzitter

R. van der Helm
directeur / secretaris a.i.

Bijlagen:

- Kaderbrief 2019-2023
- Ontwerpbegroting 2019
- Begrotingswijziging 2018